

ondoelmatige regeerwijze noodzakelijk. De koning — zoo zegt zelfs De Gerlache ¹⁾ — draagt in dezen geen schuld.

Is dat zoo? Men zou uitdrukkingen als: België zal zijn een „integral part”, een „agrandissement” van Holland, Holland zal krijgen een „accroissement de territoire”, kunnen aanvoeren ten bewijze, dat de Mogendheden de vereeniging eenvoudig opvatten als een uitbreiding van het Noorden, maar men moet aan zulke korte formules niet te veel waarde hechten. Meestal vindt men ze gebezigd in een opsomming van wat aan elk der contracteerende mogendheden zal worden toegewezen; bovendien ligt het voor de hand, dat, waar er van ons land en vorstenhuis ook aanzienlijke offers werden geleverd: het definitief prijsgeven van een aantal koloniën, het overnemen van Russische schuld, de afstand van Nassau, men daartegenover de vereeniging met België gaarne als een concessie aan ons voorstelde ²⁾. Die formules bewijzen nog niet, dat de Mogendheden een innige samensmelting van Noord en Zuid hebben gewild.

Te minder, waar er verscheidene aanduidingen zijn, dat zij aan een andere wijze van vereeniging de voorkeur zouden hebben gegeven. Lord Grenville schrijft in 1799 over een vereeniging „with such provisions as may be best adapted to the maintenance of their respective civil and religious institutions” ³⁾, en als Castlereagh in '13 en '14 een oplossing zoekt van het Belgisch vraagstuk, dan rekent hij ook met de Belgische volksopinie, zij het ook niet in genoegzame mate ⁴⁾. De Oostenrijksche Commissaris Baron Vincent gaf Willem den ernstigen raad adel en geestelijkheid van België te ontzien, ⁵⁾ terwijl Tsaar Alexander, die zelf Polen een afzonderlijke staatsregeling

¹⁾ Histoire du royaume des Pays-Bas (1839) I, p. 305.

²⁾ Tellegen-Colenbrander p. 226 sqq; cf. Ontstaan der Grondwet II p. LX.

³⁾ Tellegen-Colenbrander p. 13.

⁴⁾ Ontstaan der Grondwet I p. LXIV.

⁵⁾ Brieven van Van Hogendorp, V p. 504—5.